

**WYSTĄPIENIE POKONTROLNE
Z KONTROLI DORAŻNEJ
przeprowadzonej
w Pogotowiu Opiekuńczym
ul. Spokojna 57
66-400 Gorzów Wlkp.**

Na podstawie przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2016r., poz. 575 oraz z 2017r., poz. 697)
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz.U. z 2015r., poz. 1477)

zespół kontrolny w składzie:

- Sylwia Czujko - Bury – inspektor wojewódzki Wydziału Polityki Społecznej LUW, nr upoważnienia: 216-1/2017 z dnia 7 września 2017r. – przewodnicząca zespołu
- Magdalena Dziadas – inspektor wojewódzki Wydziału Polityki Społecznej LUW, nr upoważnienia: 216-2/2017 z dnia 7 września 2017r. – członek zespołu

za zgodą Wicewojewody Lubuskiego (z dnia 06.09.2017r.) przeprowadził w dniach 8, 12 i 15 września 2017 roku **kontrolę doraźną** w Pogotowiu Opiekuńczym w Gorzowie Wlkp.

Konieczność przeprowadzenia powyższej kontroli doraźnej wynika z analizy przeprowadzonej przez tutejszy Wydział, z której wynika, że w latach 2016/2017, 12 dzieci umieszczono w Szpitalu Psychiatrycznym, co budzi wątpliwości.

Przedmiotem kontroli było zbadanie zapewniania dzieciom umieszczanym w szpitalach psychiatrycznych dostępu do zajęć wychowawczych, terapeutycznych, kompensacyjnych.

Kontrolę przeprowadzono w obecności p. Magdaleny Bielejewskiej – Dyrektora Pogotowia Opiekuńczego w Gorzowie Wlkp.

Szczegółowej ocenie poddano zagadnienia:

1. umieszczenia przez w/w placówkę wychowanków w Szpitalu Psychiatrycznym za zgodą opiekuna prawnego, a w przypadku wychowanka powyżej 16 roku życia również za zgodą wychowanka.

2. Sporządzania i modyfikowania diagnozy psychofizycznej wychowanków przed umieszczeniem w szpitalu psychiatrycznym oraz po powrocie ze szpitala psychiatrycznego (modyfikacja).
3. Podejmowania działań terapeutycznych w stosunku do wychowanków przejawiających zaburzenia psychiczne (przed umieszczeniem w szpitalu psychiatrycznym oraz po powrocie ze szpitala).

Podczas czynności kontrolnych, zgodnie z art. 197a ust 1 pkt 1 cytowanej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz na mocy wydanych upoważnień do przeprowadzenia kontroli, członkowie zespołu kontrolnego zażądali informacji, dokumentów i danych, niezbędnych do sprawowania kontroli odnośnie 12 dzieci (lista dzieci dołączona została do dokumentacji kontrolnej) oraz przyjęli wyjaśnienia dyrektora placówki.

Protokołem wyjaśnień z dnia 8 września 2017r., Pani Dyrektor Pogotowia Opiekuńczego zadeklarowała, że działania podejmowane przez placówkę w pracy z wychowankami (terapeutyczne, wychowawcze, kompensacyjne) spisane zostaną w tabeli i w dniu 12 września 2017r. przedłożone kontrolującym. Pani Dyrektor odmówiła wglądu w dokumentację specjalisty, prowadzoną przez placówkę, z uwagi na dane wrażliwe ujęte w zapisach z przeprowadzonej pracy z dzieckiem. W dniu 12 września 2017r. Pani Dyrektor nie przedłożyła ww. wykazu działań i po raz kolejny zadeklarowała nowy termin przygotowania dokumentu, wskazując datę 15 września 2017r. Jako powód opóźnienia podała sytuację rodzinną pani psycholog. Następnie protokołem z dnia 15 września 2017r. Pani Dyrektor ponownie wyjaśniła, że z powodu nieobecności oraz bardzo trudnej sytuacji rodzinnej p. psycholog, nie zostały przygotowane dokumenty, potwierdzające działania podejmowane odnośnie pracy z 12 wychowankami, ale zostaną ostatecznie przywiezione do tut. Wydziału w dniu 18 września 2017r. Dokumentacja 11 wychowanków (pozycje na liście: 1,2,4,5,6,7,8,9,10,11) dostarczona została kontrolującym w dniu 18 września 2017r. i zawierała „kartę udziału dziecka w zajęciach specjalistycznych bez opisu ich przebiegu, poza tym do tutejszego wydziału nie wpłynęły już dodatkowe dokumenty z placówki, oprócz brakującej informacji dotyczącej wychowanka (pozycja nr 3 na liście), która otrzymana została 10 października 2017r. i zawierała informację o podjętych działaniach specjalistycznych po hospitalizacji chłopca w Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży w Zaborze, z której wynika, że chłopiec objęty został kompleksowym wsparciem psychologa i pedagoga ze strony placówki.

Na tej podstawie dokonano oceny zapewnienia wychowankom pogotowia opiekuńczego umieszczanym w szpitalach psychiatrycznych dostępu do zajęć wychowawczych, terapeutycznych i kompensacyjnych.

Akta sprawy 5-13,51

Ustalenia z kontroli

Zatrudniona kadra specjalistyczna

Jak wynika z wykazu kadry, w placówce zatrudniono 2 specjalistów: psychologa (1 etat) i pedagoga (1 etat). Spośród przedstawionej inspektorom podczas kontroli dokumentacji, działaniami specjalistycznymi odnośnie wychowanków zajmuje się zatrudniony na 1 etat psycholog. Brak jest informacji w jakich działaniach specjalistycznych względem wychowanków swoje zadania wykonuje pedagog zatrudniony w placówce. Z dokumentacji wynika, że uczestniczy podczas tworzenia diagnoz psychofizycznych, natomiast brak jest jakiegokolwiek dokumentacji, która wskazywałaby na konkretne działania odnośnie pracy z wychowankami.

1. Plany pomocy dziecku

Spośród 12 wychowanków ze wskazaniem do terapii, których dokumentacja była analizowana podczas kontroli, wszyscy posiadają plan pomocy dziecku, opracowany przez wychowawców, a zatwierdzony przez panią dyrektora. Plany te są modyfikowane zgodnie z przepisami prawa, tj. nie rzadziej niż co 6 miesięcy. W toku analizy stwierdzono, że plany skonstruowane są zgodnie z przepisami prawa, uwzględniają stopień rozwoju psychicznego i fizycznego, stan zdrowia i stopień dojrzałości dziecka oraz sytuację rodzinną. W planach pomocy dziecku 12 wychowanków zawarte były zapisy, dotyczące konieczności pracy terapeutycznej na konkretnych potrzebach dziecka wynikających z diagnozy. W planach określono działania krótkoterminowe i długoterminowe, dotyczące realizacji potrzeb dziecka w sferze opiekuńczej, emocjonalnej, więzi z rodziną, relacji społecznych i funkcjonowania w grupie i środowisku rówieśniczym i szkolnym oraz potrzeb w zakresie edukacji. Ze szczegółowej analizy zapisów wynika, że wychowankowie objęci są wsparciem wychowawcy, psychologa oraz że prowadzone są działania specjalistyczne dla każdego wychowanka. W piśmie z dnia 10.10.2017r., ujęte jest że podczas modyfikacji indywidualnego planu pomocy dziecku, uczestniczą w nim (dyrektor, specjaliści oraz wychowawcy prowadzący), brak jest opisu jacy specjaliści.

W kontrolowanym zakresie nie stwierdzono uchybień.

2. Karty pobytu

Jak ustalono podczas kontroli, wszystkie dzieci w okresie objętym kontrolą miały prowadzone karty pobytu. Karty były uzupełniane co dwa tygodnie. Analiza kart pobytu wykazała, że wychowawcy zapisują w kartach również informacje dotyczące udziału dziecka w zajęciach terapeutycznych, pobyty w szpitalu psychiatrycznym oraz informacje dotyczące szkoły. W kartach odnotowane są bieżące problemy wynikające z funkcjonowania dziecka w placówce i poza nią. W zależności od problemu podejmowane były działania specjalistyczne skierowane w celu pomocy wychowankom.

W kontrolowanym zakresie nie stwierdzono uchybień.

3. Diagnoza psychofizyczna wychowanków przed umieszczeniem w szpitalu psychiatrycznym oraz po powrocie ze szpitala psychiatrycznego (modyfikacja).

W trakcie kontroli dokonano analizy dokumentacji wychowanków, dotyczącej sporządzenia diagnozy psychofizycznej dziecka. Sprawdzano diagnozy 12 wychowanków, które opracowane zostały przez psychologa oraz pedagoga zatrudnionego w Placówce.

W diagnozie uwzględniono następujące obszary: analizę mocnych stron dziecka i jego potrzeb w zakresie opiekuńczym, rozwojowym, emocjonalnym oraz społecznym, przyczyn kryzysu w rodzinie oraz wpływu tego kryzysu na rozwój dziecka, relacji dziecka z jego najbliższym otoczeniem oraz osobami ważnymi dla dziecka, rozwoju dziecka. Diagnoza zawierała, odpowiednio do wieku, rozwoju i doświadczeń dziecka, wskazania dotyczące dalszej pracy pedagogicznej z dzieckiem, pracy z rodziną dziecka, pracy przygotowującej dziecko do umieszczenia w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, przygotowania dziecka do usamodzielnienia. Spośród wszystkich wymaganych obszarów stwierdzono brak wskazania dotyczącego programu terapeutycznego, zgodnie z § 14 rozporządzeniem z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W toku analizy stwierdzono, że 1 wychowanka (11) nie posiadała diagnozy psychofizycznej, u 2 wychowanków (12 i 3) stwierdzono brak daty jej wykonania, następnie u 1 wychowanka (9) diagnoza sporządzona była po dwóch latach (09.06.2014r – 20.06.2016r), a u pozostałych wychowanków (1,2,4,5,6,7,8,10) stwierdzono sporządzenie diagnozy zgodnie z w/w rozporządzeniem.

Podczas dalszej analizy stwierdzono, że Pogotowie Opiekuńcze nie sporządza modyfikacji diagnoz psychofizycznych dla wychowanków, którzy przebywali w Szpitalu Psychiatrycznym, a powrócili do placówki. Z wyjaśnień jakie otrzymali inspektorzy wynika, że po zakończeniu hospitalizacji wychowanka placówki niezwłocznie zwoływane jest

posiedzenie Zespołu ds. zaleceń postępowania z wychowankiem, w skład zespołu wchodzi; dyrektor, specjaliści oraz wychowawca prowadzący. Podczas posiedzenia omawiana jest bieżąca sytuacja dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem zaleceń dalszego postępowania. Na tej podstawie, w razie potrzeby, modyfikacji podlegają wszelkie działania podejmowane wobec dziecka – medyczne, psychologiczne, pedagogiczne, wychowawcze i opiekuńcze. Dodatkowo sytuacja wychowanka, jego funkcjonowanie w placówce i poza nią omawiane jest na comiesięcznych Zespołach ds. Okresowej Oceny Wychowanka. Na w/w zespołach, wnikliwej analizie poddawane są dotychczasowe oddziaływania oraz wyznaczane kolejne cele pracy z dzieckiem i metody ich realizacji. Ponadto również w codziennej pracy opiekuńczo-wychowawczej prowadzonej w grupie korygowane są zachowania niepożądane, a wzmacniane zachowania właściwe dla danej sytuacji. Jednocześnie wobec wychowanków prowadzone są zajęcia specjalistyczne, zmierzające do realizacji zadań wynikających z planu pomocy dziecku oraz działania zaspokajające doraźne potrzeby dziecka.

Z dokumentacji kontrolnej wynika, że placówka podejmuje starania aby działania podejmowane przez nią skierowane były na pomoc i wsparcie wychowanków po powrocie do Pogotowia Opiekuńczego ze szpitala psychiatrycznego oraz przed umieszczeniem w szpitalu psychiatrycznym, jednak należałoby zwrócić tu uwagę że zgodnie z w/w rozporządzeniem § 15 ust 4 pkt 1, placówka jest zobligowana do sporządzania modyfikacji odnośnie diagnozy psychofizycznej, ponieważ jest to punkt wyjścia do sporządzenia prawidłowego planu pomocy dziecku oraz dalszej pracy z nim.

Spośród analizy dokumentacji 12 wychowanków wynika, że 11 dzieci (pozycje na liście: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,12) w diagnozie psychofizycznej nie ma zapisu o „przejawianiu zaburzeń psychicznych”, wykazywanych przez wychowanków.

Tym samym w kontrolowanym obszarze stwierdzono istotne uchybienia dotyczące:

1. Liczby terminowo sporządzonych diagnoz psychofizycznych oraz ich modyfikacji w stosunku do liczby dzieci podlegających ocenie w okresie objętym kontrolą.
2. Brak wskazania dotyczącego programu terapeutycznego.
3. Brak zapisu o „przejawianiu zaburzeń psychicznych” u wychowanka.

4. Podejmowania działań terapeutycznych w stosunku do wychowanków przejawiających zaburzenia psychiczne (przed umieszczeniem w szpitalu psychiatrycznym oraz po powrocie ze szpitala).

W toku analizy ustalono, że dokumentacja 11 wychowanków odnośnie działań podjętych w placówce w celu pomocy dziecku po opuszczeniu szpitala psychiatrycznego oraz przed

umieszczeniem w szpitalu psychiatrycznym jest niekompletna i trudno określić działania specjalistyczne względem dzieci. Przedłożone karty zawierały następujące informacje: temat zajęć, datę odbytych zajęć oraz osobę prowadzącą (podpisaną na każdej karcie dziecka), brak jest w kartach udziału dziecka w zajęciach specjalistycznych opisu przebiegu zajęć prowadzonych przez psychologa, pedagoga lub osoby prowadzącej terapię. Jest to wymagany stan prawny zgodnie z § 17 pkt 3 rozporządzenia z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Analizując karty udziału dzieci w zajęciach specjalistycznych bez opisu ich przebiegu, udostępnione kontrolującym przez placówkę, nie można stwierdzić, czy w placówce realizowane były i są adekwatne działania specjalistyczne, zgodnie z zaleceniami lekarza specjalisty w stosunku do wychowanków po powrocie ze szpitala psychiatrycznego. Należy podkreślić, że informacje przedłożone kontrolującym mogą jedynie wskazywać na podejmowanie przez psychologa adekwatnych działań, natomiast brak jednoznacznego potwierdzenia tego faktu oraz brak jest informacji o skutkach tych działań w stosunku do wychowanków.

Tym samym w kontrolowanym obszarze stwierdzono istotne uchybienia, dotyczące:

1. Liczby adekwatnych działań terapeutycznych, psychologicznych oraz pedagogicznych, podjętych w odniesieniu do wychowanków przed umieszczeniem w szpitalu psychiatrycznym.
2. Liczby oraz pedagogicznych, podjętych w odniesieniu do wychowanków po powrocie ze szpitala psychiatrycznego.

Akta sprawy 35-49,50,53-1012

5. Umieszczenia przez w/w placówkę wychowanków w Szpitalu Psychiatrycznym

Na podstawie analizy dokumentacji 12 wychowanków stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą było 18 przypadków umieszczania dzieci w Szpitalach Psychiatrycznych w celach diagnostycznych i leczniczych z czego: 15 umieszczeń wychowanków na oddziale psychiatrycznym dla dzieci i młodzieży w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży w * *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz.1764).*

2 wychowanków było umieszczonych w Szpitalu Klinicznym oddziału Psychiatrycznego w * *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz.1764).*

oraz 1 wychowanka w Szpitalu dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w * Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz.1764).

Z 12 analizowanych teczek dzieci wynika, że najmłodsze z umieszczanych dzieci miało 10 lat a najstarsze 17 lat. Najwięcej umieszczanych dzieci było w wieku 13-16 lat i czas ich pobytu szpitalu w większości wahał się od kilku tygodni do 3 miesięcy. Najmłodszy wychowanek przebywał 2 miesiące w celu zdiagnozowania dziecka pod kątem * Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz.1764).

był to jego pierwszy i jedyny pobyt w czasie okresu kontrolowanego. 1 z wychowanków * Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz.1764).

przebywał dwukrotnie na oddziale szpitala psychiatrycznego, po raz pierwszy w czerwcu 2016r. i ponownie w grudniu 2016r. z powodu * Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz.1764).

1 z wychowanków * Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz.1764).

przebywał jednokrotnie w szpitalu psychiatrycznym na okres 2 miesięcy z powodu * Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz.1764). Ośmioro kolejnych analizowanych wychowanków w wieku 13 – 16 lat było hospitalizowanych średnio dwa razy w okresie kontrolowanym (z czego pobyt 5 dzieci – jednokrotnie; 3 dzieci – dwukrotnie). Najczęściej powtarzającą się diagnozą w tych 8 przypadkach wychowanków to: zaburzenia zachowania, zaburzenia emocji, próby samobójcze, samookaleczenia, nieprawidłowo kształtująca się osobowość, demoralizacja, uzależnienia. Jedną z nich jest wychowanka * Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz.1764).

która była hospitalizowana dwukrotnie na okres 2 miesięcy z rozpoznaniem: * Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz.1764).

Drugim przypadkiem (z 8 w/w) jest * Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz.1764).

wychowanka, która przebywała w szpitalu psychiatrycznym dwukrotnie z * Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz.1764).

W trakcie drugiego pobytu na oddziale psychiatrycznym w Zaborze, Sąd Rejonowy w Gorzowie Wlkp. wydał postanowienie o zmianę środka wychowawczego dla wychowanki ustalając, że nieletnia wykazuje przejawy demoralizacji przez to, że używa środków odurzających, wykazuje tendencje do autoagresji i samookaleczenia, jest pobudzona seksualnie i agresywna wobec osób. Postanowiono zastosować wobec nieletniej tymczasowe umieszczenie w Szpitalu dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych na Oddziale Psychiatrii Sądowej o Wzmószonym Zabezpieczeniu dla Nieletnich w * *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz.1764).*

Najstarszy * *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz.1764).*

wychowanek przebywał w szpitalu psychiatrycznym dwukrotnie w 2016r. na miesiąc pobytu i 2017r. na 2 miesiące. Chłopiec umieszczony był z powodu * *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz.1764).*

Z dalszej analizy dokumentacji ustalono, że we wszystkich przypadkach umieszczenia dzieci na oddziałach psychiatrycznych odbywały się na podstawie wydanych skierowań lekarskich (m.in.: skierowania wydane przez specjalistę medycyny rodzinnej w Gorzowie Wlkp., specjalistę psychiatrii z Zespołu Poradni Specjalistycznych „Para Familia” w Gorzowie Wlkp., specjalistę psychiatrii oddziału ratunkowego Szpitala w Gorzowie Wlkp. Analiza dokumentacji wskazuje, że placówka kierowała wychowanków do szpitala psychiatrycznego najczęściej z przyczyn przejawianych u dzieci próby samobójcze lub zagrożenie samobójstwem, uzależnienie od substancji psychoaktywnych, agresji, zaburzeń emocjonalnych i lękowych, zaburzeń osobowości, zaburzeń psychotycznych, demoralizacja. W związku z tym kontrolujący uznali, że we wszystkich analizowanych przypadkach występowało zagrożenie życia i zdrowia badanych wychowanków, jak i innych osób przebywających w ich środowisku, zatem uznaje się za zasadne kierowanie do szpitala psychiatrycznego tych wychowanków w celu uzyskania specjalistycznej diagnozy lub dalszego leczenia.

W kontrolowanym zakresie nie stwierdzono uchybień.

W toku dalszych czynności kontrolnych została szczegółowo przeanalizowana dokumentacja dotycząca wyrażenia pisemnej zgody rodziców/opiekunów prawnych na pobyt małoletniej osoby w szpitalu psychiatrycznym, oraz oświadczenie osoby małoletniej powyżej 16 roku życia na przyjęcie do szpitala psychiatrycznego. Z analizy dokumentacji badanych podczas kontroli wychowanków wynika, że nie we wszystkich przypadkach umieszczenia

dzieci w szpitalach psychiatrycznych znajdowały się podpisane zgody opiekuna prawnego dziecka na umieszczenie w szpitalu psychiatrycznym. W kilku przypadkach w dokumentacji znajduje się zgoda Sądu. *W pozostałych przypadkach w teczkach brakuje odpowiednich oświadczeń, co stanowi w ocenie kontrolujących istotne uchybienie.* Natomiast w teczkach wychowanków znajdują się egzemplarze opracowanego przez Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą „druk*” oświadczenie rodzica/ opiekuna prawnego wychowanka, który zawiera przy każdym z 12 punktów zapis wyrażenia zgody lub niewyrażenia zgody na podejmowanie przez placówkę czynności mających wpływ na zdrowie i sytuację dziecka. Dokument ten zawiera m.in. cyt:” Wyrażam zgodę/ nie wyrażam zgody by w razie zagrożenia życia lub zdrowia mojego dziecka (podopiecznego) udzielono mu wszelkiej potrzebnej pomocy medycznej, łącznie z pobytem w szpitalu oraz koniecznymi zabiegami, także operacjami; Wyrażam zgodę/ nie wyrażam zgody na diagnozę mojego dziecka/ podopiecznego w kierunku uzależnienia od środków psychoaktywnych, wykonaną przez terapeutów i psychiatrów, a także na konieczne terapie, także psychiatryczne”. Na każdym dokumencie widnieje podpis opiekuna, natomiast brak jest daty jego podpisania oświadczenia. Ponadto przy każdym z 12 punktów znajduje się zapis: cyt ” Wyrażam zgodę/ nie wyrażam zgody”, niezgodnością jest fakt, że żadna z tych odpowiedzi nie jest zaznaczona w związku z tym niemożliwym jest do określenia czy podpisany opiekun wyraża zgodę czy też nie wyraża zgody. *Stan taki jest niewłaściwy i stanowi istotne uchybienie w realizacji zadania.*

Dyrektor placówki oświadczyła w wyjaśnieniach ustnych, że zgoda opiekuna prawnego oraz oświadczenia wychowanków, którzy ukończyli 16 lat i zostali umieszczeni w szpitalu psychiatrycznym obecnie znajdują się w posiadaniu Szpitala. Dyrektor poinformowała również, że podczas umieszczenia dziecka w szpitalu psychiatrycznym wszelka dokumentacja związana z jego przyjęciem na oddział, m.in. dokument zgody opiekuna prawnego, jest wypełniana w trakcie przyjęcia dziecka do szpitala na drukach szpitalnych, w związku z tym placówka opracowała swój druk* zgody na umieszczenie dziecka w szpitalu psychiatrycznym i innych oddziałach medycznych, o ile zachodzi taka konieczność. Ponadto dyrektor przekazała w wyjaśnieniach, że w/w druk* placówki został wprowadzony w listopadzie 2016r., w związku z czym druk zgody nie znajduje się we wszystkich kontrolowanych teczkach.

W kontrolowanym zakresie stwierdzono istotne uchybienia polegające na:

- brakach w dokumentacji pisemnej zgody opiekuna prawnego na pobyt wychowanka w szpitalu psychiatrycznym;

- brakach w dokumentacji pisemnej zgody na pobyt w szpitalu psychiatrycznym wychowanka powyżej 16 roku życia.

We wszystkich analizowanych przypadkach występowało zagrożenie życia i zdrowia badanych wychowanków jak i innych osób przebywających w ich środowisku zatem uznaje się za zasadne kierowanie do szpitala psychiatrycznego tych wychowanków w celu uzyskania specjalistycznej diagnozy lub dalszego leczenia.

Akta sprawy 53-1012

WNIOSKI

W objętym tematyką kontroli obszarze stwierdzono uchybienia pod względem:

1. Sporządzania diagnoz psychofizycznych z uwzględnieniem §14 rozporządzenia z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, w szczególności: nieterminowego sporządzania dokumentu, nie modyfikowania diagnoz, nie uwzględniania programu terapeutycznego, nie uwzględniania informacji o „przejawianiu zaburzeń psychicznych” u wychowanka.
2. Liczby adekwatnych działań terapeutycznych, psychologicznych oraz pedagogicznych, podjętych w odniesieniu do wychowanków przed umieszczeniem w szpitalu psychiatrycznym oraz po powrocie ze szpitala psychiatrycznego, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej z dnia 22 grudnia 2011r.
3. Sporządzania kart udziału w zajęciach specjalistycznych (hasłowe sformułowania bez opisu ich przebiegu), zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.
4. Pisemnej zgody opiekuna prawnego na pobyt wychowanka w szpitalu psychiatrycznym, oraz wychowanka powyżej 16 roku życia, zgodnie z art. 22 ust. 3 i 4 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego.

Nie stwierdzono uchybień w zakresie

1. Sporządzania Planu Pomocy Dziecku.
2. Sporządzania kart pracy wychowanków.
3. Zasadności kierowania do szpitala psychiatrycznego wychowanków.

Za powstałe uchybienia odpowiedzialność ponosi dyrektor jednostki. Stwierdzone nieprawidłowości skutkować mogą zagrożeniem niewłaściwymi oddziaływaniami wychowawczymi, nieprawidłowo prowadzoną przez wychowawców pracą wychowawczą i specjalistyczną lub jej brakiem.

Dokonano wpisu do książki kontroli.

Zalecenia pokontrolne:

Mając na uwadze stwierdzone uchybienia, na podstawie art.197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 13.2 rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli **zalecam:**

1. Terminowe sporządzanie i modyfikowanie diagnoz psychofizycznych z uwzględnieniem informacji o „przejawianiu zaburzeń psychicznych” u wychowanka oraz z opracowaniem wskazań dotyczących programu terapeutycznego adekwatnego do potrzeb wychowanka, zgodnie z §14 rozporządzenia z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.
2. Zapewnianie wychowankom adekwatnych działań terapeutycznych, psychologicznych oraz pedagogicznych, zarówno przed umieszczeniem w szpitalu psychiatrycznym oraz po powrocie ze szpitala psychiatrycznego, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej z dnia 22 grudnia 2011r.
3. Zapisywanie przebiegu zajęć w kartach udziału w zajęciach specjalistycznych, zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.
4. Przechowywanie w aktach wychowanka oświadczenia rodziców/opiekunów prawnych o wyrażeniu zgody na skierowanie dziecka do szpitala psychiatrycznego oraz wychowanków powyżej 16 roku życia, zgodnie z art. 21 i 22 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017r., poz. 882).

Pouczenie

Zgodnie z art. 197d cytowanej ustawy, jednostka kontrolowana może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia.

Jednostka kontrolowana jest zobowiązana w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych do poinformowania wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, z których:

- egzemplarz nr 1 przekazano Dyrektorowi placówki kontrolowanej
- egzemplarz nr 2 wraz z aktami kontroli pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO
Grażyna Jelska

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
ds. kontroli wspierania rodziny i pieczy zastępczej
w Wydziale Polityki Społecznej

Sylvia Czujko - Bury

Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
ds. kontroli wspierania rodziny i pieczy zastępczej
w Wydziale Polityki Społecznej

Magdalena Dziadas